

Nr 319.

Av herr **Lindman**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 40, med förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 26 april 1918 om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden.

I proposition nr 40 till innevarande års riksdag har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att antaga framlagt förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 26 april 1918 om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden.

Alla torde vara överens därom, att ifrågavarande förfoganderättslag icke bör vara gällande längre, än som är oundgängligen nödvändigt. Den framkallades av det nödläge, vari vårt land under världskriget på vissa, för folkets levnadsbehov synnerligen viktiga områden försattes, men så fort detta nödläge upphörde, har tydligen grunden för lagens fortvaro blivit undanryckt. Det är icke nog med, att denna lag för de olika producenterna eller importörerna skapar ett osäkerhetstillstånd, som en medborgare icke bör hava skyldighet att bliva underkastad längre än ett verkligt nödtvång föreligger. En lag sådan som den ifrågavarande lägger därjämte en förlamande hand på produktionen och handeln. Till de osäkra faktorer, varmed dessa alltid hava att räkna, kommer nämligen den, så länge lagen fortbestår, ständigt förefintliga farhågan, att staten med stöd av densamma skall ingripa och rubba eljest fullt berättigade beräkningar. Föredragande departementschefen förklarar sig visserligen, enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, förutsätta, att Kungl. Maj:t icke kommer att tillämpa lagens bestämmelser, med mindre detta påkallas av något allmänt intresse av synnerlig vikt, men det betänkliga härvidlag är tydligen det förhållandet, att meningarna kunna bliva så delade beträffande frågan, när ett dylikt intresse av synnerlig vikt föreligger eller icke. Svårt att avgöra

redan för den, som har avgörandet i sin hand, blir det tydligen än svårare för den, som skall inrätta sig efter vad Kungl. Maj:t en gång i framtiden kan finna ett dylikt intresse påkalla.

För samhällslivets lugna gång och utveckling bör därför förevarande lag fortast möjligt upphävas. När man nu genomläser departementschefens motivering för lagens bibehållande, finner man sig icke övertygad om nödvändigheten härav mer än i ett avseende, nämligen i fråga om området för bränslekommissionens verksamhet. Det är tydligt, att denna kommissionsavveckling ännu icke hunnit så långt, att lagen i det avseendet ännu kan undvaras. Kommissionen har hemställt om lagens fortvaro under ytterligare ett år, och synes häremot icke vara något att erinra.

På grund av vad jag sålunda anfört, får jag hemställa,

att riksdagen i anledning av nådiga propositionen med förslag till lag om fortsatt tillämpning av lagen den 26 april 1918 om förfogande över viss egendom under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden måtte besluta, att sistnämnda lag efter den 29 februari 1920 skall äga tillämpning allenast beträffande vad som faller under bränslekommissionens verksamhetsområde och i sådant avseende endast till och med den 28 februari 1921.

Stockholm den 9 februari 1920.

Arvid Lindman.